

SPRAVODAJKA

SLOVENSKEJ MYKOLOGICKEJ SPOLOČNOSTI

číslo 33

marec 2006

BIODIVERZITA HÚB SLOVENSKA

Kvetovec Archerov na Záhorí	J. Ďuriač	3
Medzinárodná konferencia Mykoflóra Západných Karpát: súhrny prednášok		5

Z HISTÓRIE MYKOLÓGIE

Prehľad histórie mykológie na Slovensku 1	P. Lizoň	9
---	----------	---

PERSONÁLIE

Sexagenario Ing. Helena Deckerová ad salutem	A. Janitor	4
Spomienka na Ľudku Stankovičovú	P. Lizoň	23

Z NAŠEJ SPOLOČNOSTI

Plánované aktivity spoločnosti v roku 2006		2
Vydarená hubárska sezóna 2005	J. Ďuriač	21
Valné zhromaždenie SMS 18. februára 2006		
	I. Kautmanová a P. Lizoň	24
9. mykologické dni na Slovensku	P. Lizoň a E. Varjú	31

INFORMAČNÝ SERVIS

Huby na sieti Internetu 6		27
Nová literatúra	P. Lizoň	
Huby Katalánska		8
Czech Mycology		19
Najväčší jednozväzkový atlas húb na svete		20
Ešte „vreckovejšie“ Kotlabove Naše houby		20
Prepracované vydanie Moserovho kľúča		22
Flora agaricina neerlandica		25
Poľská literatúra		29
Medvede a hubári		31

Plánované aktivity spoločnosti v roku 2006

14. február	Valné zhromaždenie (voľby výboru a revíznej komisie); prednáška Huby na hubách (P. Lizoň)
21. február	prednáška Vzácne druhy slovenskej mykoflóry (P. Škubla)
28. marec	prednáška Vzácne druhy húb v zbierkach SNM (I. Kautmanová)
marec	vydanie Catathelasma č. 7 a Spravodajcu SMS č. 33
28. apríl	prednáška Mykoflóra CHKO Vihorlat (S. Ripková)
29. apríl	otvorenie lesa a hubárskej sezóny („Na konci sveta“, Bratislava – Podunajské Biskupice)
15. máj	otvorenie sezóny v hubárskej poradni Slovenského národného múzea; prezentácia Zaujímavé nálezy sezóny 2005
23.-25. jún	14. stretnutie českých a slovenských mykológov (Piesočná pri Moravskom Sv. Jáne)
leto	prieskum mykoflóry nelesných biotopov
leto	prieskum mykoflóry CHKO Horná Orava
leto	prieskum mykoflóry CHKO Biele Karpaty
jeseň	výlet za hubami
september	vydanie Catathelasma č. 8
19.-21. september	výstava húb v Slovenskom národnom múzeu v Bratislave
október	vydanie Spravodajcu SMS č. 34
október	výstava húb v Lesníckom a drevárskom múzeu vo Zvolene
november	zatvorenie lesa
5. december	seminár Biodiverzita húb Slovenska 6

prednášky sa konajú v Slovenskom národnom múzeu o 16.00 hod.

Kvetovec Archerov na Záhorí

Julius Ďuriač

Clathrus archeri (*Anthurus archeri*), kvetovec Archerov patrí medzi exotické huby zavlečené do Európy na začiatku 20. storočia. Pochádza z Austrálie a v Európe sa objavil v dvadsiatych rokoch najprv vo Francúzku. Dnes poznáme mnoho nálezísk aj na Slovensku (Lizoň, 1989).

Mladé plodnice sú vajcovité, najviac 4 cm veľké. Z vajíčka vyrastie až 10 cm vysoké receptákulum, rozdelené na 5 až 8 dlhých, na konci zahrotených ramien. Ramená sú najprv navzájom zrastené, neskôr sa rozprestierajú a pripomínajú morskú hviezdicu. Sú veľmi krehké, zvonku belavoružové, zvnútra oranžovočervené a priečne vráskované. V čase zrelosti sú pokryté ostrovčekmi olivovozeleňého slizu gléby, ktorý, tak ako pri hadovke, odporne páchne.

Hovorí sa, že do tretice všetko najlepšie. Určite to platí o mojom stretnutí s touto nádhernou hubou. Z literatúry a rozprávania mykológov som vedel, že túto hubu treba hľadať skôr na severe a východe Slovenska. To potvrdil aj môj prvý nález – na Orave v roku 2000. Po druhýkrát som sa stretol s touto hubou 5. októbra 2005 na 9. mykologických dňoch. Nad osadou Kátlina v pohorí Javorníky som našiel tri plodnice. No a do tretice ma kvetovec Archerov doslova šokoval, keď som naň natrafil medzi Studienkou a Lakšármi na Záhorí. Dňa 12. októbra som asi na dvoch metroch štvorcových našiel 11 plodníc, od vajíčka po nádherne vyvinuté plodnice. Najkrajšia plodnica skončila na výstave húb a odtiaľ ako položka v zbierkach Slovenského národného múzea. Neskôr (21. októbra 2005) som sa na nálezisko vrátil aj s fotoaparátom a GPS. Našiel som 8 plodníc. Súradnice zamerané na GPS (WOS 84) sú: N 48°33,346', E 017°018,377' s presnosťou ± 9 m, nadmorská výška 215m. Do tretice som toto miesto navštívil 31. októbra a našiel som tam ešte 7 pôvodných plodníc (fotografované). O tom, že sa kvetovec Archerov pravdepodobne „sťahuje“ na juh svedčí aj fakt, že na tohtoročnú výstavu húb poslali jednu plodnicu aj priatelia z Ratiškovíc na južnej Morave.

Orografické celky, z ktorých boli doteraz uverejnené náleziská (Lizoň, 1989; Škubla, 2003): Bukovské vrchy, Chočské vrchy, Javorie, Košická kotlina, Kysucké vrchy, Pieniny, Pliešovská kotlina, Slovenské Beskydy, Skorušinské vrchy, Slánske vrchy, Slovenské rudohorie, Veporské vrchy, Štiavnické vrchy, Vihorlat, Západné Tatry.

Citované pramene:

Lizoň, P. 1989. Epigeous Phallales (Fungi, Gasteromycetidae) in Slovakia. *Annot. Zool. Bot.* (192): 1–19.

Škubla, P. 2003. Mycoflora slovacica. Šaľa.

Sexagenario Ing. Helena Deckerová ad salutem

Anton Janitor

Neviem prečo, ale zdá sa mi, že všetci dobrí priatelia akosi rýchlejšie dospievajú ako tí ostatní, napriek tomu, že čas je pre každého rovnaký. Len sa obzrite okolo seba. Medzi nás dospelejších sa zaradila aj kolegyňa a priateľka ing. Helena Deckerová, ktorá sa 1. septembra 2005 dožila životného jubilea 60-tich rokov.

Helenka, huby si začala poznávať na svahoch kopca Doubek, neďaleko svojich rodných Vanovic pri Boskovicich. Po presťahovaní sa do oblasti Jeseníkov si s atlasom húb spoznávala, aké huby rastú v tvojom novom pôsobišti. O tom, že huby tvoria samostatný organický svet, si pochopila až ako poslucháčka Vysokej školy banskej v Ostrave. Neskôr si aj na prechádzkach so svojimi dvoma synmi sledovala okolie každého stromu, či snáď aj tam niečo narastie. Tvoj záujem o huby ťa priviedol do ostravskej hubárskej poradne, kde si sa zoznámila s Honzom Kuthanom, ktorý sa stal твоjim učiteľom v poznávaní húb. Po jeho boku si sa potom zúčastňovala mykologických podujatí, ako sú výstavy, prednášky, stretnutia, zjazdy. Spomínaš si na mykologické dni na Borovej Sihoti (v rokoch 1988), kedy v lese nebolo takmer kde stúpiť?

Intenzívne sa venuješ inventarizačným výskumom chránených území tak v Česku, ako aj na Slovensku, pretože si uvedomuješ, že huby boli vždy na okraji záujmu v porovnaní s botanickým a zoologickým výskumom. Rada sa zúčastňuješ takýchto akcií, aby si si nielen rozšírila znalosti o jednotlivých biotopoch, ale aj pobudla v spoločnosti priateľov. Ceníme si tvoju účasť pri mykologických prieskumov aj na Slovensku, najmä tvoj prínos pre projekt prieskumu mykoflóry Hornej Oravy.

Mykológ, aj amatérsky, má spravidla obľúbenú skupinu húb. Teba, aj keď sa snažíš preniknúť pokiaľ možno do každej skupiny makromycétov, zaujali najmä diskomycéty a pyrenomycéty. Aj keď zvykneš vraviť, že nemáš preferované územie, že rada ideš kamkoľvek, kde nájdeš zachovalú prírodu, predsa len južné Čechy prirástli k tvojemu srdcu.

Od roku 1993 si členkou Českej vedeckej spoločnosti pre mykológiu a v roku 2004 bola zvolená do hlavného výboru spoločnosti, čo je, ako si povedala, najvyšším uznaním pre amatérskeho mykológa.

Helenka, do ďalších rokov ti želáme dobré zdravie a duševnú pohodu a aby tí huby, tie čarovné organizmy, prinášali radosť.

Medzinárodná konferencia Mykoflóra Západných Karpát: súhrny prednášok ¹

Huby pôvodných bučín Národného parku Poloniny

Slavomír Adamčík (Botanický ústav SAV, Bratislava; slavomir.adamcik@savba.sk), Morten Christensen (The Royal Veterinary and Agricultural University, Denmark), Jacob Heilmann-Clausen (HabitatVision, Denmark), Walleyrn Ruben (Institute for Forestry and Game Management, Belgium)

V priebehu terénneho výskumu Národného parku Poloniny (5.-10. októbra 2003) sme navštívili aj 4 prírodné rezervácie s bukovými pralesmi. Zaznamenali sme 189 taxónov makromycétov, z toho 32 druhov nových pre Poloniny, 15 druhov dovtedy nezaznamenaných na Slovensku a 17 druhov uvádzaných v európskych červených zoznamoch. Náš výskum výrazne zvýšil počet indikátorových druhov prirodzených bučín. Národné prírodné rezervácie Stučica a Rožok majú najväčší počet indikátorových druhov zo všetkých sledovaných lokalít v Európe.

Výzkumy Alberta Piláta na Podkarpatské Rusi

Jan Holec (Národní muzeum, Praha; jan.holec@nm.cz)

Albert Pilát v letech 1928-1938 intenzívně studoval mykoflóru Východních Karpat na bývalé Podkarpatské Rusi, která tehdy byla součástí Československa a dnes patří Ukrajině. Bohatý materiál, který tam nasbíral, zhodnotil v souborné práci a v řadě taxonomických monografií. Jím používaná jména lokalit dnes prakticky nelze najít na ukrajinských mapách a proto je podán přehled o jejich původním a současném znění a o geografické poloze. Příspěvek na toto téma byl publikován (Holec, *Mycotaxon* 83: 1-17, 2002).

Mykoflora vybraných mokřadů Zapadních Karpat

Martina Vašutová (Palackého univerzita, Olomouc; martina.vasut@seznam.cz)

V rámci projektu Ekologie a paleoekologie pramenišť západních Karpat (GAČR-GA206/02/0568) byla v letech 2001-2004 studována mykoflóra šesti pramenišť v západních Karpatech (zejména v oblasti Kysuc). Celkem bylo zjištěno 50 druhů makromycet vlastních prameništím a 27 druhů ostatních (převážně mykorrhizních). V mykoflóře přechodových pramenišť dominují sphagnikolní druhy, v nevápnitých mechových slatiništích se zvyšuje zastoupení herbikolních druhů, v mykoflóře vápnitého slatiniště jsou rovnoměrně zastoupeny herbikolní, muscikolní a terestrické druhy. Ze vzácnějších druhů byly nalezeny *Agrocybe*

¹ konferencia sa uskutočnila 6. októbra 2005 v rekreačnom zariadení Podskalíe pri Pružine v rámci 9. mykologických dní na Slovensku

paludosa, *Geoglossum* cf. *glabrum*, *Galerina annulata*, *Hygrocybe coccineocrenata*, *Omphalina oniscus*, *Stropharia albonitens* a *Trichoglossum hirsutum*.

Nálezny některých zajímavějších druhů makromycetů v národních přírodních rezervacích Bílých Karpat

Vladimír Antonín (Moravské zemské muzeum, Brno; vantonin@mzm.cz)

V CHKO Bílé Karpaty bylo doposud vyhlášeno pět národních přírodních rezervací, a to Čertoryje, Jazevčí, Porážky, Velká Javořina a Zahrady pod Hájem. Chráněn je zde zejména krajinářsky velmi hodnotný komplex květnatých, druhově bohatých luk a hájů, zachovávající typický krajinný ráz harmonické krajiny. Kromě posledně jmenované rezervace v nich v posledních letech probíhá intenzivní výzkum makro-mycetů. Nejbohatší na druhy jsou NPR Jazevčí a Čertoryje, kde bylo zaznamenáno 521, resp. 510 taxonů. Tyto dvě rezervace mají také nejpestřejší mozaiku stanovišť. Další lokality nejsou tak pestré, a tak je počet taxonů nižší – na Porážkách bylo zaznamenáno 282 taxonů a v Zahradách pod Hájem 337 taxonů. I tak je i zde počet zjištěných druhů dosti vysoký. Ze seznamu zvláště chráněných druhů se zde vyskytují *Boletus fechtneri*, *Flammulina ononidis* a *Xerocomus moravicus* a z druhů zařazených do připravované novelizace tohoto seznamu např. *Boletus satanas*, *Cortinarius praestans*, *Disciotis venosa*, *Hygrocybe punicea* a *Tricholoma orirubens*. Rovněž zde bylo doposud nalezeno několik desítek druhů z připravovaného červeného seznamu makromycetů ČR.

Monitoring druhovej diverzity makromycetů v rámci troch výskumných plůch UEL Zvolen lokalizovaných v Kremnických a Štiavnických vrchoch

Katarína Bučinová (Ústav ekológie lesa SAV, Zvolen; bučinova@sav.savzv.sk)

V rámci projektu dizertačnej práce „Makromycety jako indikátory biodiverzity a ekologickej stability bukových lesných ekosystémov“ sa počas vegetačného obdobia v rokoch 2003 a 2004 uskutočnila inventarizácia a determinácia makromycetov (Ascomycota, Basidiomycota) na výskumných plochách ovplyvnených diferencovanou imisnou záťažou, ktorej zdrojom je hliníkareň v Žiari nad Hronom. Cieľom tejto práce bolo zistiť, akou mierou môžu makromycety prispieť k biodiverzite a ekologickej stabilite týchto bukových lesných ekosystémov a porovnať produkciu a druhovú diverzitu makromycetov v rámci troch výskumných plůch lokalizovaných v Kremnických vrchoch - EES Kremnické vrchy a v Štiavnických vrchoch – VMP Žiar nad Hronom and TVP Jalná.

Molekulární fylogeneze evropských zástupců rodu *Trametes*

Michal Tomšovský (Mendelova zemědělská a lesnická univerzita, Brno; tomsovsk@yahoo.com)

Fylogeneze všech evropských a jednoho amerického druhu z rodu *Trametes* (česky outkovka) byla zkoumána za použití sekvencí LSU a ITS oblastí jaderné ribozomální DNA. Zároveň byl zkoumán vztah *Trametes* k příbuzným rodům *Coriolopsis*, *Lenzites* a *Pycnoporus*. Soubory sekvencí byly analyzovány následujícími molekulárně-fylogenetickými metodami: Fitch-Margoliashovou metodou s maximálně věrohodnými vzdálenostmi, metodou maximální parsimonie, metodou maximální věrohodnosti a Bayesovskou analýzou. Výsledky ukázaly, že všechny druhy rodu *Trametes*, kromě *Trametes cervina* (outkovky jelení), tvoří jednu společnou evoluční větev, zatímco *T. cervina* překvapivě patří do příbuznosti druhu *Ceriporiopsis aneirina*. Z hlediska rodu *Lenzites*, je druh *L. betulina* více příbuzný druhu *Trametes gibbosa* než *Lenzites warnierii*. Z tohoto důvodu lze považovat za vhodné používat pro *Trametes gibbosa* dříve publikované jméno *Lenzites gibbosa* (Pers.) Hemmi. Tato studie také potvrdila monofyletickou pozici rodu *Pycnoporus* uvnitř parafyletického rodu *Trametes*, zatímco rod *Coriolopsis*, někdy považovaný za součást rodu *Trametes*, zřetelně patří do sousední evoluční větve.

Taxóny čeláde Geoglossaceae na Slovensku

Viktor Kučera (Botanický ústav SAV, Bratislava; viktor.kucera@savba.sk)

Huby čeláde Geoglossaceae rostou na rašeliniskách, kosených lúčach, pasienkoch a tiež na brehoch malých potokov a okrajoch lesných ciest. Na Slovensku sa vyskytuje 19 druhov z 8 rodov: *Bryoglossum* (1 druh), *Cudonia* (2), *Heyderia* (2), *Geoglossum* (6), *Microglossum* (2), *Mitrula* (1), *Spathularia* (3) a *Trichoglossum* (2). Rastú v 24 fyto geografických celkoch Slovenska, najbohatšie (po 6 druhov) sú Nízke Tatry, Biele Karpaty, Liptovská kotlina a Vysoké Tatry. Najhojnejšie sú na Slovensku zastúpené druhy *Spathularia flavida* (28 lokalít), *Cudonia circinans* (20), *Mitrula paludosa* (19) a *Trichoglossum hirsutum* (13). Najzriedkavejšie z taxónov tejto skupiny rastúcich na našom území sú podľa doterajších zistení *Geoglossum atropurpureum*, *G. glutinosum*, *G. montanum*, *G. nigritum*, *Heideria sclerotiorum* a *Spathularia crispata*. [Prezentácia je súčasťou projektu VEGA 4031.]

Ohrozené a chránené makromycéty na Slovensku

Ivona Kautmanová (Slovenské národné múzeum, Bratislava; botanika@snm.sk)

Medzi vzácné a ohrozené druhy húb na území Slovenska patria napríklad *Amanita caesarea*, *Boletus regius*, *B. impolitus*, *B. dupainii*, *B. appendiculatus*, *B. speciosus*, *Catathelasma imperiale*, *Hericium erinaceus*, *Gomphus clavatus*, *Hygrophorus marzuolus*, *Fomitopsis officinalis*, *Sarcosoma globosum*, *Tuber aestivum* a *Tricholoma equestre*. Väčšina týchto druhov je uvedená aj v červenom zozname húb Slovenska a je zároveň chránená zákonom. Aké sú možnosti ich ďalšej ochrany v budúcnosti? *Fomitopsis officinalis* možno v súčasnosti považovať za nezvestný na území Slovenska a *Sarcosoma globosum* je pravdepodobne vyhynutý druh na Slovensku.

Ochrana húb v Európe

Pavel Lizoň (Botanický ústav SAV, Bratislava; pavel.lizon@savba.sk)

Snahy o celoeurópske akcie v oblasti ochrany húb zatiaľ zlyhali: doposiaľ nemáme ani zoznam/checklist európskych húb, ani červený zoznam európskych húb, ani mapy rozšírenia vybraných 50 druhov makromycétov. Nepodarilo sa tiež implementovať huby do Bernskej konvencie.

Huby Katalánska

Katalánska mykologická spoločnosť vydáva od roku 1982 so železnou pravidelnosťou každoročne jeden zväzok obrazového atlasu húb *Bolets de Catalunya*. Každý zväzok obsahuje 50 voľných laminovaných listov v prebale. Na každom liste je vyobrazený jeden druh (na líčnej strane) a opis (na reverze) je tak v kataláncine, ako aj v španielčine. Samozrejme je tam aj lokalita, kde bola fotografia urobená, ako aj meno fotografa a autora textu. Druhy nie sú usporiadané podľa systému, ale sú uverejňované tak, ako sú asi ich fotografie k dispozícii. Všetky fotografie sú vynikajúce a plastová laminácia jednotlivých listov zaručuje, že sa ani pri častejšom používaní nepoškodia (“neohmatajú”). V doteraz vydaných dvadsiatich štyroch zväzkoch bolo uverejnených 1200 druhov. Ich zoznam je na internetovej stránke spoločnosti www.micocat.org.

Bolets de Catalunya. XXIV col·lecció. [1-100] s., 50 far. fotogr., Societat Catalana de Micologia, Barcelona (objednávky: web@micocat.org). ISSN 0212-3460.
Cena: 24 Euro

Prehľad histórie mykológie na Slovensku 1

Pavel Lizoň

M Í Ľ N I K Y

- 1676: prvý uverejnený lokalizovaný údaj o výskyte huby** (C. Rayger, De fungis monstrosae et insolitae formae Miscellanea curiosa physico-medica, Dc. 1, 4-5; *Geastrum fornicatum* na Záhori).
- 1770: prvá mykofloristická publikácia** (G. A. Scopoli, Fungi quidam rariones in Hungaria nunc detecti. Annus IV. historico-naturalis; okolie Banskej Štiavnice).
- 1865: prvý regionálne spracovanie mykoflóry** (C. Kalchbrenner, A szepesi gombák jegyzéke. *Mat. Term. Közlem.* 3; Spiš).
- 1873: prvý obrazové dielo o hubách** (C. Kalchbrenner, Icones selectae Hymenomycetum hungariae, zv. 1-4 [1873-1877]. Budapest).
- 1952: prvý mykológ v Slovenskej akadémii vied** (Dorota Suchá-Brillová nastúpila v septembri do geobotanického laboratória v Bratislave).²
- 1964: prvá hubárska poradňa** (Ing. Ján Magál a Igor Fábry ju založili ako súčasť Mykologickej komisie Slovenskej spoločnosti pre racionálnu výživu v Bratislave).
- 1967: prvý mykológ na Prírodovedeckej fakulte Komenského Univerzity** (Ľudovíta Stankovičová-Vítek nastúpila v júli na Katedru botaniky).
- 1968: prvý mykológ v Slovenskom národnom múzeu** (Pavel Lizoň nastúpil v auguste do botanického oddelenia Prírodovedného ústavu).³
- 1974: prvá vedecká monografia** (A. Pilát a A. Dermek, Hríbovité huby. Bratislava).
- 1986: prvá odborná mykologická organizácia** (Základná organizácia č. 10 pre ochranu húb, Slovenský zväz ochrancov prírody a krajiny).⁴
- 1995: prvý červený zoznam húb** (P. Lizoň, Threatened macrofungi in Slovakia *Biológia* 50).⁵

² Brilllová: *Svoju pozornosť som zamerala predovšetkým na snete a hrdze. Okrem toho som bola zapojená aj do geobotanických projektov laboratória.*

³ Lizoň: *Ako prvú úlohu som dostal roztriediť mykologickú časť zvyšku Kalchbrennerovej zbierky, ktorú Ivan Pišút s Jozefom Kolárom (v tom čase botanik v múzeu a dobrý hubár) objavili v budove priemyslovky v Sp. Novej Vsi. Odtedy sa vlastne datuje aj môj záujem o Kalchbrennera, o ktorom som zhromaždil takmer všetok dostupný materiál a čosi som o ňom aj uverejnil. Za roky práce v múzeu sa mykologické zbierky (na moju veľkú radosť) rozrástli, a to aj vďaka mojim mykologickým a hubárskym priateľom. Svoju „kariéru“ v múzeu som ukončil nie celkom dobrovoľne 14. októbra 1992.*

⁴ Lizoň: *Základom sa stala malá, ale veľmi aktívna skupina zberateľov, ktorých sa mi podarilo zaktivizovať okolo hubárskej poradne.*

- 1998: prvý zoznam/checklist húb** (S. Adamčík, K. Bacigálová, A. Janitor, P. Lizoň a A. Šimonovičová [Lizoň a Bacigálová, red.], Huby. Fungi. Marhold a Hindák (red.), Zoznam nižších a vyšších rastlín Slovenska. Checklist of non-vascular and vascular plants of Slovakia. Bratislava).
- 2000: prvá mykologická vedecká spoločnosť** (Slovenská mykologická spoločnosť pri SAV).

ZBERATELIA⁶

	<i>taxon. skupina/oblasť</i>	<i>doklady/zbierka</i> ⁷
Adamčík, Slavomír (1973)	makrom.	SAV
Antonín, Vladimír (1955)	makrom.	BRNM
Bacigálová, Kamila (1947)	mikrom.	SAV
Bánhegyi, József (1911-1976)	Discomycetes; juž. S	? BP
Bäumler, Johannes A. (1947-1926)	okolie Bratislavy	BP
Bolla, Johannes (1806-1881)	záp. S	BP
Brillová, Dorota (1928)	mikrom.	BRA
Clusius, Carolus (1526-1609)	záp. S	?
Černý, Alois (1929)	Polyporales	BRNL, PRM
Červenka, Ján (1981)	makrom.	herb. Červenka
Deckerová, Helena (1945)	makrom.	herb. Deckerová

⁵ Lizoň: *Na uverejnení má veľkú zásluhu dr. Š. Maglocký, ktorý mi pripomínal sľub zostaviť takýto zoznam až dovedy, kým som mu neodovzdal rukopis.*

⁶ Kritérium zaradenia: významnejší príspevok v zbierkach a/alebo publikácie o mykoflore Slovenska. Pramene: Lizoň, Kto je kto v mykológii na Slovensku [databáza]; Svrček, *Čes. Mykol.* 19: 155-174, 1965. makrom. – makromycéty, mikrom. – mikromycéty, S – Slovensko, slovenský, [M] – určil a uverejnil G. Moesz.

⁷ B: Botanischer Garten und Botanisches Museum, Berlin; BP: Természettudományi múzeum, Budapest; BPI: U. S. National Fungus Collections, Beltsville; BRA: Slovenské národné múzeum, Bratislava; BRNL: Mendelova zemědělská a lesnická univerzita, Brno; BRNM: Moravské zemské muzeum, Brno; BRNU: Masarykova univerzita, Brno; CUP: Cornell University, Ithaca; E: Royal Botanic Garden, Edinburgh; F: Field Museum, Chicago; FH: Harvard University Herbaria, Cambridge; KRA. KRAM: Institut botaniki im. W. Szafera, Kraków; LBL: Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej, Lublin; S-LINN: Naturhistoriska riksmuseet, Stockholm; OLP: Univerzita Palackého, Olomouc; PRC: Karlova univerzita, Praha; PRM: Národní muzeum, Praha; SAV: Botanický ústav SAV, Bratislava; SLO: Univerzita Komenského, Bratislava; W: Naturhistorisches Museum, Wien

Degen, Árpád (1866-1934)	mikrom.; Rožňava [M]	BP
Dermek, Aurel (1925-1989)	makrom.	BRA, PRM
Endlicher, Stephan L. (1804-1849)	Bratislava, Nitra	W
Endrey, E. (?-?)	Gasteromycetes; okolie Hurbanova	? BP
Fábry, Igor (1900-1982)	makrom.	BRA
Fellner, Rostislav (1950)	makrom.	? PRM
Fiala, Ladislav (?-?)	makrom.; S rudohorie	? PRM
Filarszky, Nándor (1858-1941)	mikrom.; sev. S [M]	BP
Futó, Ernest (1922-1991)	makrom.; okolie Hurbanova	BRA, BRNM
Gáper, Ján (1957)	makrom.	BRA, herb. Univ. M. Bela
Genersich, Samuel (1768-1844)	mikrom.; sev. S [M]	BP
Glejdura, Stanislav (1957)	makrom. (Discomycetes)	herb. Les. drev. múzea, Zvolen
Greschik, Viktor (1926-1945)	sev. S	BRA
Győrffy, István (1880-1959)	mikrom., sev. S [M]	?
Hagara, Ladislav (1944)	makrom.	herb. Hagara, BRA
Hazslinszky, Friedrich (1818-1896)	severových. S	BP, SLO
Herink, Josef (1915-2000)	makrom.	PRM
Heško, Jozef (1933-?)	makrom.	?
Holec, Jan (1968)	makrom.	PRM
Hollós, László (1859-1940)	makrom. (Gasteromycetes, podzemky)	BP
Holubová, Věra (1936-1993)	mikrom.	PRM
Holuby, Jozef L. (1836-1923)	okolie Zem. Podhradia	BRA
Hrouda, Petr (1969)	makrom. (Hericiales)	
Hruby, Johann (1882- 1964)	záp. a sev.S	BRNU, BRNM
Husz, Béla (1892-1954)	mikrom., Tatry [M]	? BP
Istvánffi, Gyula (1860-1930)	V. Tatry	?

Janitor, Anton (1937)	mikrom., makrom.	SAV
Jindřich, Oldřich (1956)	makrom. (Clavariales)	herb. Jindřich
Kabát, Vincent (1949)	makrom.	herb. Kabát, BRA
Kalandra, Augustín (1900-1980)	Polyporales; vých. S	?
Kalchbrenner, Carl (1807-1886)	severových. S	BRA, BP ai.
Kautmanová, Ivona (1961)	makrom.	BRA
Klán, Jaroslav (1946)	makrom.	? PRM
Klein, Gyula (1844-1915)	mikrom.; Levoča [M]	?
Klika, Jaromír (1888-1957)	Ascomycota; M. Karpaty, V. Fatra	PRM
Kmet', Andrej (1841-1908)	stred. S [urč. Bresadola, Saccardo], [M]	BRA
Kollár, Jozef (?-?)	makrom.	BRA
Kotlaba František (1927)	makrom.	PRM
Kříž, Karel (1907-1980)	makrom.	BRNM
Kubička, Jiří (1913-1985)	makrom.	PRM
Kučera, Viktor (1977)	makrom.	SAV
Kult, Karel (1917-1998)	makrom.	PRM
Kunszt, Béla (?-?)	mikrom.; okolie Lučenca [urč. Hazslinszky]	? BP
Kupčok, Samuel (1850-1914)	okolie Pukanca	BRA
Kuthan, Jan (1929-1997)	makrom.	BRA, PRM, BRNM
Kümmerle, Jenő B. (1876-1931)	mikrom.; sev. S [M]	? BP
Landa, Jaroslav (1944)	makrom.	? PRM
Lányi, Béla (?-1917)	Ascomycota, Uredinales; Choč, Číž, Likavka ai. [M]	? BP
Lazebníček, Jiří (1934)	makrom.	herb. Lazebníček – zničený
Lengyel, Géza (1884-1965)	mikrom.; Dobšiná, Štrb. pleso, Prašivá [M]	? BP
Leontovyč, Roman (1930-1994)	fytopatog. huby	?
Linhart, György (1844-1925)	mikrom.; Tatry, Trenč. Teplíce [M]	? BP
Lizoň, Pavel (1945)	makrom.	BRA, SAV, CUP

Lojka, Hugo (1844-1887)	mikrom.; Lipt. Mikuláš, Lipovce, Teplička [M]	W
Lumnitzer, Stephan (1749-1806)	okolie Bratislavy	?
Mágóczy-Dietz, Sándor (1855-1945)	mikrom.; sev. a vých. S [urč. Hazslinszky] [M]	?
Maloch, František (1862-1940)	Discomycetes Ružomberok, Choč	BRNM, PRM ai.
Margittai, Antal (1880-1939)	mikrom.; Turiec [M]	?
Marková, Jaroslava	mikrom.	PRC
Márkus, Sándor (1831-1867)	mikrom.; Ban. Bystrica [M]	?
Maugsch, Thomas (1749-1832)	sev. S	? BRA
McKnight, Kent H. (?-?)	makrom.; okolie Bratislavy a Hurbanova	BPI
Mergl, Karl (1876-1953)	okolie Bratislavy	BRA
Mihál, Ivan (1965)	makrom.	?
Michaelis, [Frau] von (?-?)	mikrom.; okolie Bratislavy [publ. Bäumler, [M]	? BP
Moesz, Gustáv (1973-1946)	mikrom.	BP
Moravec, Jiří (1942)	Discomycetes	PRM, BRA, CUP
Moravec, Zdeněk (1931)		PRM
Muľenko, Wiesław	mikrom.; Tatry	
Namyslowski, Boleslav (1882-1929)	mikrom.; V. Tatry	?
Novacký, Anton (1933)	makrom. (Thelephorales)	BRA
Ondřej, Michal (1938)	mikrom.	BRA, PRM
Opold, Ladislav (1937-1995)	makrom.	BRA
Paulech, Cyprián (1929-2002)	fytopatogénne mikrom.	SAV
Pawlowski, Bogumil (1898-1971)	Tuberales; V. Tatry	KRA, KRAM
Piatek, Marcin		KRAM

Picbauer, Richard (1886-1955)	mikrom.	BRNM
Pilát, Albert (1903-1974)	makrom., mikrom.	PRM
Podlahová, Růžena (1947-1987)	Pyrenomycetes	PRM
Pósch, Károly (1875-1924)	mikrom.; okolie Bratislavy [M]	?
Pouzar, Zdeněk (1932)	makrom.	PRM
Prášil, Karel	Ascomycota	PRC
Procházka, Miloslav (1932)	makrom.	BRA, herb. Procházka
Příhoda, Antonín (1919-2001)	makrom.	? PRM
Raciborski, Marjan (1863-1917)	mikrom.; V. Tatry	KRA ai.
Richter, Aladár (1868-1928)	mikrom; Gemer [urč. Hazslinszky] [M]	?
Richter, Lajos (1844-1917)	mikrom.; Bratislava [M]	BP ai.
Ripková, Soňa (1972)	makrom.	SLO, SAV
Rochel, Anton (1770-1847)	Lednické Rovné, Nitra	BP (herb. Kitaibel)
Rouppert, Kasimierz S. (1885-1963)	mikrom.; V. Tatry	KRA
Sabransky, Heinrich (1864-1915)	mikrom.; okolie Bratislavy [M]	W, BP
Sałata, Bogusław (1987-1990)	mikrom.; Tatry	LBL
Schaefer, Zdeněk (1906-1974)	Lactarius	? PRM
Scherffel, Aladár (1865-1939)	vodné mikrom; sev. S	?
Schilberszky, Károly (1863-1935)	mikrom.	BP
Schulzer, Stephan (1802-1892)	mikrom.; Rim. Sobota [M]; makrom.; vých. S	mikrom. ? BP, W
Scopoli, Giovanni (1723-1788)	Ban. Štiavnica a okolie	LINN, B ai.
Siemaszko, Wincenty (1887-1943)	Laboulbeniales; V. Tatry	CUP, E, FH
Singer, Rolf (1906-1994)	Agaricales s. l. ;V. Tatry, okolie Hurbanova	F

Skála, Edward (1945)	makrom. (Gasteromycetes)	? herb. Skála
Skalický, Vladimír (1930-1993)	Perenosporales	? PRC
Slaviček, Josef (1945)	makrom.	? herb. Slaviček
Součková-Tomková, Milada (1909)	mikrom.	BRNM
Staněk, Václav J. (1907-1983)	Geastrum; Záhorie, V. Tatry	? PRM
Svrček, Mirko (1925)	makrom. (Discomycetes)	PRM
Szemere, László (1884-1974)	makrom. (podzemky)	? BP
Szép, Rudolf (1860-1918)	mikrom.; Modra [M]	? BP
Szepesfalvy, János (1882-1959)	mikrom.; M. Fatra, V. Tatry [M]	BP
Szépligetű, Győző (1855-1915)	mikrom.; sev. S [M]	BP
Škubla, Pavol (1946)	makrom.	herb. Škubla, BRA
Šmarda, František (1902-1976)	makrom. (Gasteromycetes)	BRNM
Šutara, Josef (1943)	makrom.	PRM
Tuzson, János (1870-1943)	mikrom.; stred. a sev. S [M]	BP
Urban, Zdeněk (1923-2000)	mikrom.	PRC
Vágner, Alois (1939)	makrom.	BRNM
Valenta, Vlk (1925)	mikrom.	BRA
Vampola, Petr (1952)	Polyporales	herb. Vampola, PRM
Vaník, Karol (1940-2001)	Polyporales	?
Varga, Alexander (?-?)	mikrom.; Rožňava [M]	? BP
Varjú, Ludovít (1951)	Polyporales	herb. Varjú
Vašutová, Martina (1978)	makrom.	OLP
Veselský, Jaroslav (1913-1980)	makrom.	BRA, PRM
Veselý, Jaroslav (1906-1985)	mikrom.; N. a V. Tatry	? PRC
Veselý, Rudolf (1884-1966)	makrom.; V. Tatry	? PRM
Vězda, Antonín (1920)	lichenikolné huby	BRA, PRM

Wojewoda, Władysław (1932)	makrom.	KRAM
Wolczańska, Agata	mikrom.; Tatry	LBL
Záhorovská, Erika (1938)	mikrom.	SLO
Zlochová, Katarína (1954)	mikrom.	SAV
Žmuda, Antoni J. (1889-1916)	mikrom.; V. Tatry [urč. Starmachowa]	KRA, BP ai.

KONFERENCIE, SEMINÁRE

Medzinárodné konferencie

21. dni európskej asociácie pre pavučinovce, Pribylina-Podbanské (hotel Permon), 28. sept. – 4. okt. 2003. Organizátori: P. Lizoň, Ľ. Varjú, I. Kautmanová (Slov. mykologická spol.). PUBL.: Lizoň, *Sprav. Slov. Mykol. Spol.* (26): 9-10, 2003 [správa]; Lizoň a Kautmanová, *Catathelasma* (5): 23-35, 2004 [zoznam zazn. taxónov].

Československé celoštátne konferencie

3. celoštátna pracovná mykologická konferencia, Banská Štiavnica, 1962. PUBL.: Novacký, *Česká Mykol.* 17: 49-51, 1963 [správa].

4. celoštátna mykologická konferencia, Opava, 2.-5. sept. 1969. PUBL.: Kříž a Lazebníček (red.), *Zeměpisné rozšíření hub v Československu. Brno 1969* [zborník]; Lizoň, *Biologie* (Bratislava) 25: 63-64, 1970 [správa].

5. celoštátna mykologická konferencia, Olomouc, 25.-27. sept. 1973. PUBL.: Chmel ai. (red.), *Souhrny referátů z V. celostátní mykologické konference v Olomouci, Praha 1973*; Lizoň, *Múzeum* 19: 76-77, 1974 [správa].

6. celoštátna mykologická konferencia, Pezinok, 18.-23. sept. 1977. Organizátori: C. Paulech a P. Lizoň (Bratislavská pobočka Čs. ved. spoločnosti pre mykológiu). PUBL.: Paulech (red.), *VI. celoštátna mykologická konferencia, Bratislava 1977*; Lizoň, *Spr. Hubár. Poradne* 5: 2-5, 1977 [správa a zozn. zaznamenaných húb].

7. celoštátna mykologická konferencia, České Budějovice, 13.-18. sept. 1982. PUBL.: Šebek (red.), *Souhrny referátů ze VII. celostátní mykologické konference v Českých Budějovicích, Praha 1982*.

8. celoštátna vedecká mykologická konferencia, Brno, 28. aug. - 1. sept. 1989 ("Genofond hub, jeho ochrana a využití", konaná pri príležitosti 70. výročia vzniku Vysokej školy zemědělskej v Brne). PUBL.: Černý (red.), *Sborník referátů*

a souhrnů referátů z VIII. celostátní vědecké mykologické konference, Brno 1989.⁸

Semináře

Život a dielo Karola Kalchbrennera, Spišská Nová Ves - Čingov, 29. sept. - 3. okt.. 1986 [v rámci 4. mykologických dní].

Huby podhorských a horských smrečín, Spišská Nová Ves - Čingov, 29. sept. - 3. okt.. 1986 [v rámci 4. mykologických dní].

Život a dielo Friedricha Hazslinszkého, Prešov, 17. sept. 1996 [v rámci 6. mykologických dní]. PUBL.: Repčák a Vozárová (red.), *Život a dielo Friedricha Hazslinszkého (1818-1896)*. Zborník referátov, Prešov 1996.

Biodiverzita húb Slovenska 1, Bratislava, 9. júna 2001. PUBL.: *Sprav. Slov. Mykol. Spol.* (26): 21-22, 2001 [súhrny referátov]

Biodiverzita húb Slovenska 2, Bratislava, 19. dec. 2002. PUBL.: *Sprav. Slov. Mykol. Spol.* (27): 13-16, 2002 [súhrny referátov]

Biodiverzita húb Slovenska 3, Bratislava, 9. dec. 2003. PUBL.: *Sprav. Slov. Mykol. Spol.* (29): 7-8, 2003 [súhrny referátov]

Biodiverzita húb Slovenska 4, Bratislava, 7. dec. 2004. PUBL.: *Sprav. Slov. Mykol. Spol.* (32): 7-14, 2005 [súhrny referátov]

Biodiverzita húb Slovenska 5, Bratislava, 6. dec. 2005.

Mykologické dni na Slovensku⁹

1. mykologické dni na Slovensku, Bratislava, 16.-19. sept. 1974. Organizátori: P. Lizoň, I. Fábry, D. Brilllová, A. Dermek, A. Ginterová, A. Janitor a C. Paulech. PUBL.: Lizoň, *Česká Mykol.* 30: 232-235, 1976 [správa]; Lizoň, *Biológia* 31: 807-808, 1976 [správa]; Lizoň, *Spr. Hubár. Porade* 4: 2-8, 1977 [zoznam zaznamenaných druhov].

2. mykologické dni na Slovensku, Kováčová, 17.-20. sept. 1979. Organizátori: J. Kodrík a K. Vaník. PUBL.: Vaník, *Česká Mykol.* 34: 105-106, 1980 [správa; zoznam druhov nebol uverejnený].

3. mykologické dni na Slovensku, Skýcov, 4.-8. októbra 1983. Organizátori: M. Vozárová, P. Lizoň, J. Kuthan. PUBL.: Herink, *Česká Mykol.* 38: 176-178,

⁸ Mlynarčík: *Spoločenský večierok sa konal v "sklípku" vo Valticiach, kde sa nepodávalo sudové, ale fľaškové víno!*

⁹ Lizoň a Vozárová, *Sprav. Slov. Mykol. Spol.* (24): 25-27, 2000 [prehľad]

1984 [správa]; Kuthan, Houby teplomilných doubrav Československa, p. 30-35, 1984, Praha [zoznam zaznamenaných druhov].¹⁰

4. mykologické dni na Slovensku, Spišská Nová Ves - Čingov, 29. sept. - 3. okt. 1986. Organizátori: P. Lizoň a A. Vlčáková. PUBL.: príležitostné obálky a korešpondenčné listky s motívom *Hygrophorus lucorum* a Kalchbrennerovým potrétom a tématická poštová pečiatka s perokresbou *H. lucorum* (Čs. pošta); Lizoň, *Česká Mykol.* 41: 253-257, 1987 [správa; zborník zo seminára sa nepodarilo vydať].¹¹

5. mykologické dni na Slovensku, Liptovský Hrádok, 14.-19. sept. 1995. Organizátori: M. Vozárová, I. Kautmanová a P. Škubla. PUBL.: príležitostné korešpondenčné listky s motívom *Gomphidius helveticus*; Kautmanová, *Sprav. Slov. Mykol.* 12: 28, 1996 [zoznam zaznamenaných húb].

6. mykologické dni na Slovensku a seminár Život a dielo Fridricha Hazslinszkeho, Prešov a Sninské Rybníky, 17.-20. sept. 1996. Organizátori: M. Babej, Humeňanský, I. Kautmanová, J. Pardovič Repčák, J. Terray a M. Vozárová. PUBL.: Repčák, Vozárová (red.), Život a dielo Fridricha Hazslinszkeho, 1996 [zborník prednášok zo seminára]; príležitostné korešpondenčné listky s motívom *Polyporus arcularius*.

7. mykologické dni na Slovensku, Hriňová - Biele Vody, 11.-15. sept. 1998. Organizátor: L. Varjú.

8. mykologické dni na Slovensku, Slanická Osada, 28. sept. - 1. okt. 2000. Organizátori: A. Janitor, I. Kautmanová, V. Kabát, P. Lizoň, P. Tomáš a L. Varjú. PUBL.: Kautmanová, *Sprav. Slov. Mykol. Spol.* (25): 12-13, 2001 [správa].

9. mykologické dni na Slovensku, Pružina - Podskalje, 4. - 9. okt. 2005. Organizátori: P. Lizoň, L. Varjú a I. Kautmanová. PUBL.: Lizoň, *Catathelasma* (7): 17-33, 2006 [zoznam zaznamenaných húb], Lizoň, *Mykol. Listy* (95): 32-33, 2006 a *Sprav. Slov. Mykol. Spol.* (33): 30, 2006 [správa].

¹⁰ Mlynarčík: *Veľké sucho, huby sa zbierali len pri brehoch potoka. Veľmi úspešný bol spoločenský večer so spevom, najprv vnútri, potom pri vatre a živánke. Posledná akcia MUDr. J. Kubičku, ktorý onedlho zomrel.*

¹¹ Lizoň: *Mykologické dni sa konali sa pri príležitosti 100. výročia smrti C. Kalchbrennera (pietny akt sa konal na cintoríne v Spišských Vlachochoch, kde je pochovaný). Prítomní boli viacerí príbuzní Kalchbrennera (manželia Sekanovci z Banskej Bystrice a ďalší z Budapešti.)*

Czech Mycology

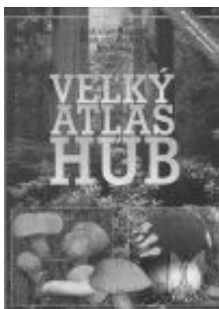
O obsahu jednotlivých časopisov nezvykneme referovať na stránkach Spravodajcu, ale posledný ročník (57, 2005) Czech Mycology by mohol zaujímať aj našich čitateľov. Pripomením, že časopis vydáva sesterská Česká vědecká společnost pro mykologii a že časopis vychádzal do roku 1993 pod názvom Česká mykologie.

Dvojčíslo 1-2 uvádza štúdiu J. Šturu o stredoeurópskych rodoch čeľadi *Boletaceae* a *Suillaceae* (delimitácia 13 rodov, rod suchohrúb ako *Boletus* subg. *Xerocomus*). O. Jindřich s V. Antonínom píše o náleze *Clavulinopsis umbrinella*, v Bielych Karpatoch na moravsko-slovenskom pomedzí) a P. Hrouda podáva prehľad druhov rodov čeľade Bankeraceae. V. Řezáčová s A. Kubátovou sledovali výskyt saprotrofných mikromycétov v obchodných vzorkách čajov (vo väčšine zaznamenali netoxický *Aspergillus niger* agg.) a D. Novotný s L. Jankovským sledovali mykoflóru viazanú na lykožrúta v oblasti Šumavy (18 druhov). Pyrenomycétov sa týkajú dva články: J. Holec hodnotí rozšírenie a ekológiu *Camarops tubulina* v Českej rep. a A. Chlebicki podáva správu o výsledkoch revízie materiálu druhov rodu *Diatrype* v zbierkach PRM, BRNM a KRAM (druhy vyskytujúce sa v Českej rep.). M. Suková píše o výsledkoch revízie lignikolných druhov diskomycétov rodov *Brunnipila*, *Capitotricha*, *Dasyascyphella* a *Neodasyascypha* (*Neodasyascypha* Suková & Spooner je nové meno pre *Dasyascypha* Fuckel).

Dvojčíslo 3-4 je venované dr. Mirkovi Svrčkovi pri príležitosti jeho osemdesiatin. M. Suková sa venuje taxonómii lignikolných druhov rodu *Lachnum* (drobné chlpaté diskomycéty uvádzané aj v rode *Dasyascyphus*) a A. Kubátová s L. Dvořákom entomopatogénnym hubám. Nové nálezy komentujú L. Labuda (druhy rodu *Acremonium* na Slovensku), V. Antonín (*Daleomyces phillipsii* na Morave; z okolia Spišských Vlachov ako prvý na Slovensku uviedol C. Kalchbrenner) a P. Kokeš (*Athracoidea vankyi* na Morave). Zoznam hrdz, snetí a fytopatogénnych plesní z Krušných hôr uvádza W. Dietrich, P. Hrouda pokračuje v prezentácii výsledkov štúdia čeľade korkovkovitých (Bankeraceae) a Z. Pouzar píše o výsledkoch revízie vybraných európskych druhov rodu *Crepidotus*. V dvojčíse sú aj abstrakty referátov prednesených na kolokviu Huby, ako modelové organizmy vo výskume a biotechnológiách (Olomouc, september 2005).

Obsahy ročníkov 51-57 (1999-2005) časopisu Czech Mycology sú na stránke spoločnosti www.natur.cuni.cz/cvsm (pre ročník 56 a 57 sú tam aj abstrakty článkov).

Najväčší jednozväzkový atlas húb na svete

Velký atlas húb je svojimi 1440 fotografiami asi naozaj najväčším jednozväzkovým atlasom húb. Prekonal aj Nylénov švédsky atlas *Svampar i Norden och Europa* (2001), ktorý obsahuje “iba” 1426 fotografií (je to však väčšia kniha – na 704 stranách opisuje 1830 druhov húb). Autormi textu sú V. Antonín a L. Hagara, autormi fotografií sú Hagara (800) a J. Baier (597), ako aj Antonín (43). Každý druh má slovenské i vedecké meno a stručný opis zahrnuje aj informácie o jedlosti a čase výskytu. Fotografie sú naozaj vynikajúce a aj celkové grafické spracovanie knihy je na veľmi dobrej úrovni. Martinská

tlačiareň Neografia opäť odvieďa dobrú prácu. Knihu vydalo Ottovo nakladateľstvi aj v českom vydaní.

Autori úspešne spolupracovali aj v minulosti na obrazovej publikácii *Houby* (1250 fotografií), ktorá od roku 1999 vyšla už v šiestich vydaniach. Kým v tejto knihe sú uvedené vedecké mená bez skratiek ich autorov, vo *Velkom atlase húb* autori “neodolali” a všetky vedecké mená sú tam uvedené aj s ich autormi. Nepovažujem to však za prínos, pretože táto informácia nemá pre čitateľov, ktorým je kniha určená, žiadnu výpovednú hodnotu (a pri porovnávaní s inou literatúrou môže dokonca niekedy neodborníkov aj poľstieť).

L. Hagara, V. Antonín a J. Baier. 2005. *Velký atlas húb*. S. [1]-432 s., 1440 far. fotogr., Ottovo nakladateľstvi, Praha. ISBN 80-7360-333-0. Cena: 699 Sk [české vydanie, ISBN 80-7360-334-9, cena: 699 Čk]

Ešte vreckovejšie Kotlabove Naše houby

Vydavateľstvo Albatros vydalo vo svojej edícii Očko jeden z najmenších atlasov húb – je iba 6,5×12 cm veľký a má iba 50g (v špirálovej väzbe na výšku). František Kotlaba vybral 80 druhov najčastejších húb, pričom tak akvarely, ako aj opisy sú totožné s jeho atlasom *Naše houby* (14,5×10,5 cm, 250 g, v ktorom je 124 druhov a vydalo ho to isté vydavateľstvo v edícii Oko). Autorom pôvodných ilustrácií (akvarelov) je Petr Liška.

F. Kotlaba. 2005. *Naše houby*, stručne a prehľadne. S. [1]-167, 80 obr. Albatros, Praha. ISBN 80-00-01500-5. Cena: neuvedená.

Vydarená hubárska sezóna 2005

Július Ďuriač

Určite budete so mnou súhlasiť, že rok 2005 bol pre hubárov mimoriadne štedrý a príroda nám nadeľovala svoje dary plným priehrstím. Strach pomyslieť trebárs na tú mizériu z pred dvoch rokov.

Začiatok sezóny pre mňa nezačal veľmi optimisticky, pretože pracovné povinnosti akosi neberú ohľad na naše koničky a záľuby. Takže ako na potvoru som do lesa odbehol práve vtedy, keď huby veľmi nerástli. Zato júl a august naplnili všetky moje hubárske sny a očakávania.

V týždni od 25. do 29. júla som s priateľom Vladom Borským „hodoval“ na poľovníckej chate za dedinkou Krnišov v Štiavnických vrchoch. No čo budem hovoriť, len z rodu *Boletus* 8 druhov a tie nádherné kozáky. Najväčšia bomba prišla 27. júla, keď sme na Slnnom vrchu našli 12 plodníc *Amanita caesarea*. Cisárku som našiel prvýkrát v živote a tak som v nemom úžase stál nad tou nádherou a skoro som zabudol fotografovať. O deň meskôr som našiel ešte ďalšie dve plodnice tejto nádhernej huby v pohorí Tríbeč.

To ale trochu predbieham. 24. augusta po telefonáte od Vlada, že rastú som nezaváhal a spolu s Drahošom, Milanom a Martinom sme navštívili opäť Štiavnické vrchy. To už ale bol „barbarský nájazd“: v aute sme mali cez 100 kg dubákov a bronzákov.

Začiatkom októbra som sa zúčastnil 9. mykologických dní v Podskalí pri Pružine. Bola to nádherná medzinárodná akcia. Dovoľte aby som vzdal hold organizátorom. Paľo, Lajo, Ivona a priatelia z Považskej Bystrice pripravili toto podujatie na vysokej profesionálnej úrovni. Povestnú čerešničku na túto tortu pridala Erika nálezom niekoľkých plodníc *Microglossum viride* (asi štvrtý nález na Slovensku).

Ešte pár nájazdov na Záhorie a v sobotu 5. novembra sme na Kačine pri tradičnom guláši zamkli les a ukončili hubársku sezónu 2005. Za všetkých účastníkov a konzumentov by som chcel poďakovať hlavne Drahošovi, Jurovi a Božke – bez ich pričinenia by sme išli domov s prázdnyim žalúdkom.

Na záver so skromnou pokorou ďakujem prírode za všetko čo nám dáva. Má s nami obrovskú trpezlivosť, vie byť veľkorysá, ale v poslednom čase badať, že jej dochádza dych a na „ťah“ sme my. Aby sme dokázali, že sme hodní pomenovania *Homo sapiens*.

Prepracované vydanie Moserovho kľúča¹²

Tak sme sa teda dočkali dlho očakávaného aktualizovaného, v poradí už šiesteho vydania klasického Moserovho kľúča na určovanie európskych bazidiových makromycétov.

Na napísanie určovacieho kľúča *Blätter- und Bauch-pilze (Agaricales und Gastro-mycetes)* inšpirovala M. Mosera útla (vrecková) knižka nemeckého mykológa Adalberta Rickena *Vademecum für Pilzfreunde* s veľavravným podnadpisom *Taschenbuch zur bequemen Bestimmung aller in Mittel-Europa vorkommenden ansehnlicheren Pilzkörper mit vier Bestimmungstabellen und Zitaten bekannter Bildwerke* (1918). Moserov kľúč vydalo vydavateľstvo Gustav Fischer Stuttgart v sérii *Kleine Kryptogamenflora* celkovo v piatich vydaniach (1953, 1955, 1967, 1978, 1983). Kniha bola mimoriadne populárna medzi mykológmi a všetky vydania sa rýchlo rozpredali. Posledné vydanie zahrnovalo už asi 3150 taxónov. Knihu vydali aj v angličtine (1983, *Keys to agarics and boleti*. R. Phillips, London) a v taliančine (1980, 1986, *Guida alla determinazione dei funghi*. Saturnia, Trento). Pripravované francúzske vydanie nebolo nikdy dokončené. Roku 1963 vydal Moser v edícii aj kľúč na určovanie vreckatých húb *Ascomyceten, Schlauchpilze*. V edícii vyšiel r. 1984 aj kľúč na určovanie nelupenatých/ rozličnotvarých húb *Die Nichtblätterpilze, Gallertpilze und Bauchpilze* od Waltera Jülicha.

Po smrti prof. Meinharda Mosera (1924-2002)¹³ sa práce na kľúči ujal prof. Egon Horak (za spolupráce Antona Hausknechta a P. A. Moreaua). Kniha je zameraná na hríbovité a lupenaté huby, teda Polyporales, Boletales, Agaricales a Russulales. Okrem samotného kľúča (Strikt dichotome und primär auf Makromerkmale ausgerichtete Schlüssel für die Bestimmung der Ordnungen, Familien, Gattungen bzw. Arten), ktorý je samozrejme jadrom knihy, sa aj uvádza prehľad koncepcie a zoznam radov, čeľadí a rodov a tiež prehľad literatúry. Knihu uzatvára register mien autorov a nomenklatorických skratiek a register mien húb použitých v texte.

E. Horak. 2005. *Röhrlinge und Blätterpilze in Mitteleuropa*. S. [xvii + 555] 592, Spektrum Akademischer Verlag, Heidelberg [v súčasnosti súčasť vydavateľstva Elsevier Deutschland], ISBN: 3-8274-1478-4. Cena: 40 Euro.

¹² Hoci bola táto recenzia uvedená v obsahu Spravodajcu č. 32, omylom som ju tam nezaregistroval. Čitateľom sa ospravedlňujem (a Julovi Ďuriáčovi ďakujem za upozornenie).

¹³ Nekrológ a bibliografia na webapp.uibk.ac.at/mkb/Moser.html

Spomienka na Ľudku Stankovičová

Pavel Lizoň

S Ľudkou som sa bližšie zoznámil počas štúdia na pražskej Karlovej Univerzite, kde sme obidvaja študovali mykológiu. Strávili sme tam spoločne dva roky (Ľudka bola o ročník vyššie) a stretávali sme sa nielen na katedre botaniky, ale i „súkromne“. Ľuda bola totiž výborná spoločníčka a dobrá kuchárka, čo som viackrát, inak „odsúdený“ na menzovú stravu, ocenil a zažil pochutnávajúc si na jej kulinárnych kreáciách. Jej školiteľom bol prof. Karel Cejp a konzultantmi diplomovej práce dr. František Kotlaba a dr. Zdeněk Pouzar. Za úlohu dostala porovnať pleurotoidné a trúdnikovité huby a ja som obdivoval s akou trpezlivosťou rozpletala hýfy v plodniciach týchto húb a porovnávala ich stavbu a štruktúru. Výsledkom jej štúdia bolo potvrdenie hypotézy, že pleurotoidné huby sú blízko príbuzné trúdnikom¹⁴.

Ludovíta „Ľuda“ Vítek-Stankovičová sa narodila 18. októbra 1943 a školské i prvé univerzitné roky (na Univerzite Komenského) prežila v Bratislave. Po ukončení štúdia na Karlovej Univerzite v Prahe nastúpila v lete 1967 na katedru botaniky Prírodovedeckej fakulty Komenského univerzity v Bratislave.

Bola veľmi viazaná na svoju rodinu¹⁵, preto ma prekvapilo, keď na jeseň 1968 odišla na študijný pobyt do Veľkej Británie na Oxford Univesity. Tam na Linacre College získala neskôr aj MS v lesnickej fytopatológii. Vo Veľkej Británii sa zoznámila s fyzikom Vaškom Vítekom a r. 1972 sa za neho vydala. Pracovala najprv na katedre patológie Oxford University, neskôr v Central Electricity Research Laboratories (biology division). Keď manžel dostal ponuku pracovať na University of Pennsylvania vo Philadelphii¹⁶, tak sa roku 1978 presťahovali do USA. Usadili sa v mestečku Swarthmore neďaleko Philadelphie. Ľudka krátko pracovala v onkologickom výskume na Wistar Institute a keď sa narodili deti, syn Adrian a dcéra Clementine, zostala v domácnosti.

Osud jej nedoprial dlhý život. Začiatkom roka 2005 ťažko onemocnela a aj keď so zákernou chorobou statočne bojovala, rakovina nakoniec zvíťazila. Posledné dni života strávila doma s rodinou, ktorú tak milovala a kde v spánku 2. septembra zomrela. Tí, ktorí ste poznali Ľudku, uchovajte si v srdciach spomienku na ňu i na jej úsmev!

¹⁴ Stankovičová, L. 1974. Hyphal structure in some pleurotoid species of Agaricales. *Nova Hedwigia* 24[1973]: 61-120.

¹⁵ rodičov a súrodencov, sestry Annu, Alžbetu a Klementínu i brata Jozefa, ktorý študoval geológiu a s ktorým som sa poznal z vojenskej prípravy

¹⁶ dr. Václav Vítek dodnes pôsobí na University of Pennsylvania ako riadny profesor

Valné zhromaždenie SMS 14. februára 2006

Ivona Kautmanová a Pavel Lizoň

Predseda P. Lizoň privítal prítomných, odovzdal pozdravy od čestných členov SMS dr. F. Kotlabu a Z. Pouzara,. Informoval o úmrtí členov SMS v roku 2005: A. Smolkovej, O. Prokeša a M. Anovčina. V SMS zablahoževal J. Gáperovi k menovaniu riadnym profesorom.

Tajomníčka I. Kautmanová predniesla správu o činnosti v r. 2005. O ďalších aktivitách informovali J. Sand, V.Kabát, P. Škubla a A. Janitor. Hospodár Ľ. Varjú predniesol správu o finančnom hospodárení v roku 2005, upozornil na neplatičov a vyzval prítomných aby prispeli 2% z daní. Predseda revíznej komisie Procházka predniesol revíznú správu za r. 2005. Prítomní odsúhlasili správu o činnosti a správu o hospodárení v r. 2005 a zobrali na vedomie správu revíznej komisie.

J. Červenka z volebnej komisie predstavil kandidátov do výboru a revíznej komisie SMS na obdobie 2006-2008. Prítomní hlasovaním schválili nový výbor a revíznú komisiu tak, ako boli uvedené na kandidátke.

Tajomníčka I. Kautmanová predniesla plán činnosti a hospodár Varjú predniesol návrh rozpočtu na rok 2006. I. Milan predniesol v diskusii návrh aby členovia, ktorí prispievajú 2% z dane boli oslobodení od členského. Jeho návrh bol zamietnutý.

Uznesenie Valného zhromaždenia Slovenskej mykologickej spoločnosti zo dňa 4. febr. 2006: Prítomní členovia Slovenskej mykologickej spoločnosti pri SAV schvaľujú správu o činnosti spoločnosti v r. 2005 a správu o hospodárení spoločnosti v roku 2005, berú na vedomie revíznú správu za rok 2005, schvaľujú plán činnosti spoločnosti v roku 2006 a plán hospodárenia spoločnosti v roku 2006, voľbu výboru SMS v zložení J. Ďuriač, J. Gáper, L. Hagara, A. Janitor, V. Kabát, I. Kautmanová, P. Lizoň, P. Škubla a Ľ. Varjú a revíznej komisie SMS v zložení J. Bojnanský, D. Mlyнарčík a M. Procházka, podmienené vylúčenie J. Čajka a Z. Turičika pre dlhodobé neplatenie členských príspevkov.

Novozvolený výbor sa po ukončení valného zhromaždenia stretol na krátkej schôdzi a zvolil funkcionárov spoločnosti: P. Lizoň – predseda, A. Janitor – podpredseda, I. Kautmanová – tajomníčka, Ľ. Varjú – hospodár, J. Ďuriač, J. Gáper, L. Hagara, V. Kabát, P. Škubla – členovia výboru.

Flora agaricina neerlandica

V roku 2005 vydali holandskí mykológovia¹⁷ dlho očakávaný šiesty zväzok veľkolepého projektu monografií lupenatých a hříbovitých húb. Projekt je síce zameraný na taxóny vyskytujúce sa v Holandsku, ale jeho význam a presah je nepochybne celoeurópsky. V šiestom zväzku je kľúč rodov čeľade Coprinaceae (v jej tradičnom vymedzení), opisy a kľúče druhov rodu *Coprinus* (C. B. Uljé), kľúč rodov čeľade Bolbitiaceae a opisy a kľúče taxónov rodov *Bolbitius*, *Conocybe*, *Agrocybe* (E. Arnolds) a *Pholiotina* (M. M. Nauta) Pri každom taxóne je makro- a mikroskopický opis (a spravidla aj perokresba ilustrujúca plodnice a mikromorfologické znaky), poznámky o stanovišti i výskyte a o rozlíšení od podobných a príbuzných druhov, ako aj synonymika (vrátane misaplikácií) a zoznam vybranej literatúry s opismi a vyobrazeniami. Pre náhle úmrtie amatérského mykológa Keesa Uljého zostal rukopis monografického spracovania rodu *Coprinus* nedokončený. Text pripravili na uverejnenie editori zväzku, pričom zachovali pôvodnú taxonomickú koncepciu. Preto tam nepremietli ani najnovšie poznatky o čeľadi Coprinaceae a ani neuplatnili rozdelenie hnojníkov do viacerých rodov tak, ako to naznačili fylogenetické štúdie (informovali sme o tom r. 2002 v Spravodajcovi č. 27). Ako ostatné zväzky, aj tento obsahuje aj úvodné metodické informácie (vrátane použitých skratiek a terminologického glosára) a indexy mien taxónov.

M. E. Noordeloos, Th. W. Kuyper a E. C. Vellinga (eds.). 2005. Flora agaricina neerlandica. Critical monographs of families of agarics and boleti occurring in the Netherlands. Volume 6. S. [i-v], [1]-227 (215 perokresieb), Taylor & Francis, Boca Raton, ISBN 9-05-410496. Cena: 86 Euro.

Obsahovo (taxonomicky) sú doteraz vydané zväzky rozvrhnuté takto: 1. zväzok – kľúč radov a čeľadi lupenatých a hříbovitých húb, kľúč rodov čeľade Entolomataceae, kľúče a opisy taxónov rodov *Rhodocybe*, *Clitopilus* a *Entolom* (M. E. Noordeloos). 2. zväzok – kľúč rodov čeľade Pleurotaceae, opisy a kľúče taxónov rodov *Pleurotus*, *Phylloopsis*, *Lentinula* *Lentinus*, kľúč rodov čeľade Pluteaceae, opisy a kľúče taxónov rodov *Pluteus* a *Volvariella*, kľúč rodov čeľade Tricholomataceae, opisy a kľúče taxónov rodov *Hygrocybe*, *Camarophyllopsis* a *Hygrophorus* (E. Arnolds, C. Bas, T. Boekhout, E. C. Vellinga). 3. zväzok – kľúč rodov čeľade Tricholomataceae, opisy a kľúče taxónov rodov *Armillaria*, *Arrhenia*, *Cantharellula*, *Clitocybe*, *Cyphellostereum*, *Haasiella*, *Hygrophoropsis*, *Lepista*, *Leucopaxillus*, *Omphaliaster*, *Omphalina*, *Omphalotus*, *Phytoconis*, *Pseudoclitocybe*, *Pseudoomphalina*, *Ripartites*, *Laccaria* *Callistosporium*, *Campanella*, *Collybia*, *Marasmiellus*, *Micromphale*,

¹⁷ Else Vellinga, špecialistka na bedľovité huby, žije a pracuje ov súčasnosti v USA (University of California, Berkeley, CA).

Ossicaulis, *Pseudobaospora*, *Rimbachia*, *Crinipellis*, *Marasmius*, *Fayodia*, *Gamundia*, *Myxomphalia*, *Rickenella*, *Hohenbuehelia*, *Resupinatus*, *Panellus*, *Flammulina*, *Macrocystidia*, *Rhodotus* a *Catathelasma* (C. Bas, S. A. Elborne, T. W. Kuyper, M. E. Noordeloos, A. J. Termorsuizen, E. C. Vellinga). 4. zväzok – kľúč rodov čeľade Strophariaceae, opisy a kľúče taxónov rodov *Psilocybe* a *Pholiota*, opisy a kľúče taxónov rodov *Tricholoma*, *Porpoloma*, *Tricholomopsis*, *Melanoleuca*, *Baeospora*, *Hydropus*, *Megacollybia*, *Mycenella*, *Oudemansiella*, *Strobilurus* a *Xerula* čeľade Tricholomataceae (E. Arnolds, C. Bas, T. Boekhout, M. Christensen, M. E. Noordeloos, E. C. Vellinga). 5. zväzok – kľúč rodov čeľade Agaricaceae, opisy a kľúče taxónov rodov *Agaricus*, *Allopsalliota*, *Macrolepiota*, *Chlorophyllum*, *Leucocoprinus*, *Leucoagaricus*, *Lepiota*, *Chamaemyces*, *Cystolepiota* a *Melanophyllum* (M. M. Nauta, E. C. Vellinga). Viac informácií (a objednávky) na stránke www.nationaalherbarium.nl/pubs/index.htm.

C. Bas, T. W. Kuyper, M. E. Noordeloos, E. C. Vellinga, R. van Crevel, E. J. M. Arnolds (eds). 1988. Flora agaricina neerlandica. Critical monographs on families of agarics and boleti occurring in the Netherlands. Volume 1. S. [i]-vii, [1]-182 (201 perokresieb), A. A. Balkema, Rotterdam/Brookfield, ISBN 90 6191 859 6. Cena: 71,50 Euro.

C. Bas, T. W. Kuyper, M. E. Noordeloos, E. C. Vellinga, R. van Crevel, E. J. M. Arnolds (eds). 1990. Flora agaricina neerlandica. Critical monographs on families of agarics and boleti occurring in the Netherlands. Volume 2. S. [i-vi], [1]-137 (117 perokresieb), A. A. Balkema, Rotterdam/Brookfield, ISBN 90 6191 971 1. Cena: 71,50 Euro.

C. Bas, T. W. Kuyper, M. E. Noordeloos, E. C. Vellinga, R. van Crevel, E. J. M. Arnolds (eds). 1995. Flora agaricina neerlandica. Critical monographs on families of agarics and boleti occurring in the Netherlands. Volume 3. S. [i-vi], [1]-183 (178 perokresieb), A. A. Balkema, Rotterdam/Brookfield, ISBN 90 5410 616 6. Cena: 71,50 Euro.

C. Bas, T. W. Kuyper, M. E. Noordeloos, E. C. Vellinga, R. van Crevel, E. J. M. Arnolds (eds). 1999. Flora agaricina neerlandica. Critical monographs on families of agarics and boleti occurring in the Netherlands. Volume 4. S. [i-v], [1]-191 (153 perokresieb), A. A. Balkema, Rotterdam/Brookfield, ISBN 90 5410 492 9. Cena: 71,50 Euro.

M. E. Noordeloos, T. W. Kuyper, E. C. Vellinga (eds). 2001. Flora agaricina neerlandica. Critical monographs on families of agarics and boleti occurring in the Netherlands. Volume 5. S. [i-v], [1]-169 (128 perokresieb), A. A. Balkema, Publishers, Lisse/Abingdon/Exton/Tokyo, ISBN 90 5410 495 3. Cena: 71,50 Euro.

V zväzkoch 7 a 8 budú spracované hříbotvaré a plávkotvaré huby (Boletales, Russulales), ako aj rod *Amanita*. Ich vydanie sa plánuje v rokoch 2006-2008. Dva záverečné zväzky tejto jedinečnej desaťzväzkovej série monografií budú venované rozsiahlej čeľadi Cortinariaceae a zvyšku rodov čeľadi Tricholomataceae a Coprinaceae.

Huby na sieti Internetu 6

Slizovky

nomenklatorická databáza slizoviek www.eumycetozoa.com
pribežne aktualizovaná databáza „nomen.eumycetozoa.com” (Myxomycetes,
Dictyosteliomycetes a Protosteliomycetes); základom je databáza Nomenmyx
C. Ladosa (uverejnená r. 2001).

Myxoweb, virtuálny sprievodca po slizovkách www.myxoweb.com
história “myxomycetológie”, taxonómia slizoviek

fotogaléria slizoviek www.plant.uga.edu/mycology-herbarium/myxogal.htm

svet slizoviek pani Elly Nannenga-Bremekamp
[www.br.fgov.be/research/collections/herbariums/fungi/myxo/nannenga/
index.html](http://www.br.fgov.be/research/collections/herbariums/fungi/myxo/nannenga/index.html)

Dátabázy, mapovanie

atlas rozšírenia húb v Švajčiarsku
hermes.wsl.ch/didado/swissfungi.page1?sprache=D

informácie o projekte www.wsl.ch/swissfungi/mycoproject-de.ehtml

mapy rozšírenia nórske húb
www.nhm.uio.no/botanisk/bot-mus/sopp/soppdb.htm

nórska mykologická databáza, mapovací projekt, červený zoznam

mapy rozšírenia húb v Rakúsku 62.99.244.108/biodivomg/datenbank.html

mapy rozšírenia húb na Ukrajine www.cybertruffle.org.uk/ukramaps

mapy rozšírenia húb Gruzínska www.cybertruffle.org.uk/gruzmaps

mapy rozšírenia britských húb
194.203.77.76/fieldmycology/BMSFRD/maps.asp

atlas rozšírenia húb a slizoviek Ruska www.binran.spb.ru/infsys/fun_map
pripravuje A. E. Kovalenko so spolupracovníkmi z Botanického ústavu V. L.
Komarova

mapy rozšírenia Karibských húb www.biodiversity.ac.psiweb.com/carimaps

huby Austrálie www.anbg.gov.au/fungi

interaktívny katalóg austrálskych húb (a kompletná bibliografia)
www.rbg.vic.gov.au/research_and_conservation/fungi/cat

huby (a baktérie) Nového Zélandu
nzfungi.landcareresearch.co.nz/html/mycology.asp

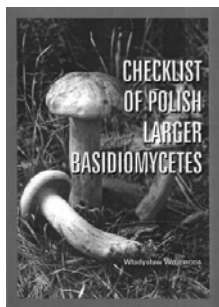
taxonomicko-nomenklatorická databáza, dáta zo zbierok, bibliografia

vybral Pavel Lizoň

Poľská literatúra

Vydavateľstvo Botanického ústavu W. Szafera v Krakóve (Instytut Botaniki Polskiej akademii nauk im. W. Szafera) je v posledných rokoch veľmi aktívne. Potešujúce je, že medzi vydanými i plánovanými titulmi je aj viacero mykologických kníh.¹⁸

Dva posledné zväzky edície *Biodiversity of Poland* sú významným prínosom pre poznanie európskych húb. Zoznam/checklist poľských bazidiových makromycetov je monumentálne dielo, ktoré zostavil profesor Wojewoda sám iba s pomocou technického asistenta. Anotovaný zoznam zahrnuje údaje

o rozšírení podľa orografických celkov viac ako 2650 druhov v asi 400 rodoch. Dáta sú pochádzajú z literatúry a Wojewodových vlastných nálezov (uložených v KRAM-F), ako aj nedokladovaných terénnych záznamov. Každý záznam obsahuje akceptované meno, poľské meno, príp. aj synonymá, informácie o stanovišti a ekológii, rozšírenie a stupeň ohrozenia druhu. Poľské mená majú všetky zahrnuté druhy (kde chýbalo meno, bolo utvorené nové), čo sa mi zdá zbytočné, pretože s naprostou väčšinou týchto húb sa nešpecialista vôbec nestretne. Knihu uzatvára kompletná bibliografia.

Poliaci Marjan Raciborski, Józef T. Rostafiński a Helena Krzemieniewska patria nepochybné medzi veľkánov európskej myxomycetológie. Na ich dielo nadviazali autori zoznamu poľských slizoviek, ktorý je zhrnutím všetkých uverejnených dát o výskyte slizoviek v Poľsku. Záznamy všetkých 222 druhov obsahujú akceptované a poľské meno, synonymá, informácie o podklade a odkaz na literárny prameň. Za základ pre nomenklatúru si autori, až na výnimky, zvolili súborné dielo C. Ladoa *Nomenmyx*¹⁹. Pripojené sú aj registre synonymým, poľských mien a mien autorov taxónov.

W. Wojewoda. 2003. Checklist of Polish larger Basidiomycetes. Krytyczna lista wielkoowocnikowych grzybów podstawkowych Polski. [*Biodiversity of Poland*, zv. 7]. S. [1]-812 (1 mapa). ISBN 83-89648-09-1. Cena: 115 Zł.

A. Drozdowicz, A. Ronikier, W. Stojanowska a E. Panek. 2003. Myxomycetes of Poland. A checklist. Krytyczna lista sluzowców Polski. [*Biodiversity of Poland*, zv.10]. S. [1]-[104]. ISBN 83-89648-08-3. Cena: 25 Zł.

¹⁸ za publikácie ďakujem dr. Janovi Wojcickiemu

¹⁹ Lado, C. 2001. *Nomenmyx*. A nomenclatural taxabase of Myxomycetes. *Cuad. Trab. Fl. Micol. Iber.* 16: 1-129. [pre online verziu pozri Huby na sieti Internetu 6 na s. 27]

V edícii *Biodiversity of Poland* uverejnili aj checklist poľských lišajníkov a lichenikolných húb (zv. 6, W. Fałtynowicz, 2003). Na budúci rok by mal vyjsť zoznam mikromycétov a v r. 2007 zoznam vreckatých makromycétov. Prvým a zatiaľ jediným zväzkom edície *Biodiversity of the Tatra National Park* je zoznam mikromycétov (W. Mulenko, M. Kozłowska a B. Salata, 2004). Informácie o týchto i ďalších publikáciách sú na stránke Botanického ústavu ibpost.ib-pan.krakow.pl (objednávky adresujte na edoffice@ib-pan.krakow.pl).

Monografia Makromycéty Severnej Kórey podáva výsledky piatich terénnych výskumných ciest do Kórejskej ľudovodemokratickej republiky. Autori identifikovali 431 taxónov bazídových a vreckatých húb, pričom viac ako 250 je nových pre toto územie. Pri každom druhu je stručný opis, zoznam študovaného materiálu, poznámky o rozšírení v Ázii a odkazy na literatúru. Bohatý dokladový materiál je uložený v zbierkach Botanického ústavu v Krakóve (KRAM-F).

W. Wojewoda, Z. Heinrich a H. Komorowska. 2004. Macrofungi of North Korea collected in 1982-1986. *Polish Botanical Studies* 8: 1-289, fig. 1-152 (mapy a pero-kresby). Cena: 49 Zł.

Z ďalšej produkcie vydavateľstva Botanického ústavu pripomínam Atlas zemepisného rozšírenia húb v Poľsku. Prvý zväzok vyšiel už roku 2000 a obsahuje dáta o 10 druhoch nelupenatých húb. Autorsky sa na ňom podielali W. Wojewoda, A. Miśkiewicz a M. Piatek. Druhý zväzok (zošit) vyšiel roku 2002 a obsahuje dáta o 26 druhoch (24 nelupenatých húb + *Rhodotus palmatus* a *Suillus plorans*). Autormi sú W. Wojewoda, M. Piatek, H. Komorowska, A. Ronikier, A. Chlebicki, J. Łuszczynski, A. Bujakiewicz a Z. Heinrich. Tretí zväzok vyšiel minulý rok a obsahuje 30 druhov (autori: M. Piatek, A. Chlebicki, W. Wojewoda, A. Ronikier, W. Wołkowycycki, H. Komorowska). Pri každom druhu je uvedená pomerne obsiahla synonymika, stručný opis, informácie o ekológii, celkovom rozšírení, stupni ohrozenia, zoznam poľských lokalít aj s mapou rozšírenia a samozrejme aj zoznam relevantnej literatúry.

Wojewoda W. (ed.). 2000. Atlas of the geographical distribution of fungi in Poland. Fasc. 1. S. [1]-61 (10 máp rozšírenia), ISBN 83-854444-98-X. Cena: 19 Euro.

Wojewoda W. (ed.). 2002. Atlas of the geographical distribution of fungi in Poland. Fasc. 2. S. [1]-129 (26 máp rozšírenia), ISBN 83-85444-76-9. Cena: neuvedená.

Wojewoda W. (ed.). 2005. Atlas of the geographical distribution of fungi in Poland. Fasc. 3. S. [1]-145 (30 máp rozšírenia), ISBN 83-89648-27-X. Cena: neuvedená.

9. mykologické dni na Slovensku²⁰

Pavel Lizoň a Ľudovít Varjú

Slovenské mykologické dni sa snažíme poriadat' na rôznych miestach v intervale 4-5 rokov. Tie posledné sa konali 4.-9. októbra 2005 v rekreačnom zariadení Podskalie pri Pružine. Zúčastnilo sa ich celkove 44 účastníkov (27 zo Slovenska, 11 z Českej rep., 3 zo Švédska, 2 z Poľska a 1 z Nórska).

Na troch celodenných exkurziách sme navštívili lokality v okolí Dolnej Marikovej – Kátliny (Javorníky), v Strážovských vrchoch viedla jedna exkurzia do doliny Strážovského potoka a na severné svahy vrchu Strážov (Národná prírodná rezervácia Strážov) pri Pružine – Priedhorí, ako aj na lokality v okolí Pružiny – Bristenného (Prír. pamiatka Bristenské skaly), Sádočného a Domaníže – Domanickej Lehoty (dolina Hodoň). Na poldennej exkurzii sme preskúmali okolie rekreačného zariadenia (aj Prírodnú pamiatku Podskalský Roháč), kde sa našlo viacero veľmi zriedkavých húb, ako napr. *Boletiopsis grisea* (4. slovenská lokalita) a *Sarcodon fuligineoviolaceus*, ktorý sme považovali za nezvestný (od r. 1874, kedy ho Kalchbrenner opísal vo Friesových *Hymenomyces europaei* sa na Slovensku nezaznamenal). Našlo sa aj viacero nových taxónov pre Slovensko, ako je *Clavaria flavipes*, *Hemimycena crispata*, *Hydnum albidum*, *Octaviania asterosperma*, *Ramaria brienzensis*, *Sarcodon squamosus* a *Tricholoma dulciolens* (nové druhy pre Slovensko). Anotovaný zoznam 379 zaznamenaných húb bol uverejnený v časopise *Catathelasma* (7: 17-33, 2006).

Súčasťou mykologických dní bol aj seminár Mykoflóra Západných Karpát. Odznelo na ňom 9 prednášok a referátov. Slovenské abstrakty referátov sú uverejnené v tomto čísle *Spravodajcu* na str. 5-8, anglické abstrakty boli uverejnené v časopise *Catathelasma* (6: 35-38, 2005).

²⁰ uverejnené aj v *Mykologických listoch* č. 95

Medvede a hubári

Na Slovensku žije v súčasnosti, ako uvádza stránka www.medvede.sk, 600-800 medveďov (*Ursus arctos*). O tom koľko je hubárov, štatistiky a ani sčítania obyvateľstva nehovoria, je ich však určite niekoľkonásobne viac ako medveďov. Šanca stretnúť macka pri hubárení teda nie je až taká malá. Ako vyplýva z prieskumu (M. Šebo, Chránené územia Slovenska 64, 2005)

- väčšina napadnutí človeka medveďom sa odohrala pri chôdzi lesným chodníkom alebo porastom, pri zbere húb a zhodov,
- 15, 2 % z napadnutých osôb boli zberači húb a zhodov,
- útok medveďa bol väčšinou prudký a neočakávaný (81,8 % prípadov),
- útok trval krátko (max. niekoľko sekúnd) a spravidla sa neopakoval,
- útočiaci medveď bol takmer vždy zdravý a nezranený (90,9 % prípadov),
- v žiadnom z nahlásených prípadov nedošlo následkom útoku medveďa k usmrteniu človeka,
- obrana napadnutej osoby bola účinná iba so strelnou zbraňou.

Ako sa ochrániť pred neželaným stretnutím? Stránka www.medvede.sk radí:

- keď o vás medvede vedia, spravidla sa vám vyhnú,
- držte sa preto v skupine, nahlas sa rozprávajte,
- buďte pozorní v hustom poraste, na miestach s hojnosťou lesných plodov, pri zdochlinách, zlej viditeľnosti alebo počuteľnosti, aj ak idete proti vetru.

Rady, ako sa chovať pri stretnutí s medveďom nájdete aj na stránke Rescue team Slovakia www.rescue.sk.

Treba sa medveďov báť? Rozhodne treba mať pred nimi rešpekt – veď dospelý samec má 140-350 kg a samica „iba“ 100-200 kg, preto, pokiaľ možno, priamemu stretnutiu je záhodno sa vyhnúť. Kým napadnutia medveďom sa opakujú každoročne, overený prípad útoku rysa a vlka na človeka nebol u nás zaznamenaný.

V Kanade, kde žije asi 25 000 medveďov grizly (*Ursus arctos horribilis*) a medveďov kodiak (*Ursus arctos middendorfi*) a viac ako 360 000 medveďov čiernych (*Ursus americanus*), Správa národných parkov radí ako najlepšiu obranu tiež vyhnúť sa priamemu stretnutiu s medveďom. Ľuďom, ktorí sa často pohybujú v oblastiach výskytu medveďov odporúča, aby mali so sebou na obranu pred priamym útokom „bear spray“, obranný sprej, ktorého účinnou látkou je výťažok z kajenskej „čili“ papriky (oleoresin capsicum, OC). Obyvatelia Slovenska sú, zdá sa, menej ohrození ako Kanaďania – na jedného medveďa pripadá asi 6 800 Slovákov a príslušníkov národnostných menšín, kým v Kanade je pomer pre obyvateľov nepriaznivejší – 1 medveď na 83 Kanaďanov.

vybral P. Lizoň

Slovenská mykologická spoločnosť

je vedecká spoločnosť podporovaná Slovenskou akadémiou vied
so sídlom v Botanickom ústave SAV, Dúbravská 14, 845 23 Bratislava

Poslaním spoločnosti je o. i.

*rozširovať poznatky v oblasti mykologického výskumu,
utvárať predpoklady na optimálny rozvoj mykologického poznania,
prispievať k zvyšovaniu odbornej úrovne svojich členov,
organizovať národné a medzinárodné odborné podujatia.*

Výbor spoločnosti

Predseda: Dr. Pavel Lizoň, CSc. (Botanický ústav SAV, Bratislava;
pavel.lizon@savba.sk)

Podpredseda: Ing. Anton Janitor, CSc. (Ústav krajinnej ekológie SAV,
Bratislava; anton.janitor@savba.sk)

Tajomníčka: Dr. Ivona Kautmanová (Slovenské národné múzeum, Bratislava;
botanika@snm.sk)

Hospodár: Ľudovít Varjú (Bratislava; varju@micronet.sk)

Ostatní členovia výboru:

Július Ďuriač (Bratislava; julius.duriac@messer.slovnaft.sk)

Prof. Dr. Ján Gáper, CSc. (Univerzita Mateja Bela, Banská Bystrica;
gaper@pobox.sk)

Dr. Ladislav Hagara, PhD. (Bratislava; irpex@stonline.sk)

Ing. Vincent Kabát (Bratislava; konstrukt@zutom.sk)

Ing. Pavol Škubla, CSc. (Šaľa; pskubla@duslosala.sk)

navštívte našu Internetovú stránku www.fungi.sav.sk

Informačný bulletin vydáva Slovenská mykologická spoločnosť (Botanický ústav SAV, Dúbravská 14, 845 23 Bratislava). Náklad 250 ks.

Číslo 33 zostavil a na vydanie pripravil Pavel Lizoň. Príspevky posielajte vo formáte MSWord na internetovú (botumyko@savba.sk) alebo poštovú adresu spoločnosti. Vydané za finančnej podpory Slovenskej akadémie vied. Registrované na Ministerstve kultúry SR pod č. 956/94, ISSN 1335-7689.